

■ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 657:338.24

РОЛЬ ОБЛІКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ©

Н.М. ГУДЗЕНКО,
*кандидат економічних наук, доцент
кафедри обліку та оподаткування в
галузях економіки,*

Т.Г. КИТАЙЧУК,
*кандидат економічних наук, доцент
кафедри обліку та оподаткування в
галузях економіки,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)*

Висвітлюються економічні підходи до трактування суті економічної безпеки та її складових; виділено фактори, що впливають на економічну безпеку та її залежність від системи обліку та контролю; розглянуто особливості організації облікової роботи в умовах економічної невизначеності, розкривається специфіка бухгалтерського обліку, спрямованого на збереження комерційної таємниці, попередження небажаних для підприємства операцій, які можуть підірвати стабільність діяльності та нестимуть загрозу подальшій роботі; наведена характеристика облікової інформації як об'єкту комерційної таємниці підприємства з метою її збереження та облікової політики як засобу досягнення цієї мети та принципів бухгалтерського обліку, спрямованих на збереження конфіденційної інформації.

Ключові слова: економічна безпека, ризики, облікова інформація, комерційна таємниця, облікова система, облікова політика, принципи обліку.

Літ. 6.

Постановка проблеми. Досягнення економічної безпеки підприємства можливе за умови, що система обліку сприятиме отриманню інформації операційного, тактичного і стратегічного характеру, застосуванню різних видів аналізу та аудиту, розширить обсяг інформаційних ресурсів про складові безпеки (ринкову, фінансову, правову тощо). Система менеджменту вимагає збільшення обсягу інформації про найдрібніші об'єкти у межах підприємства та за його межами, що в кінцевому результаті впливає на ефективність роботи бізнесу. Нині блок контролю загального циклу управління, в якому облік відіграє провідну роль інформаційного забезпечення, залишається слабкою ланкою менеджменту, що вимагає посилення та удосконалення. На формування економічної безпеки підприємства впливають зміни, які відбуваються як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі його функціонування. Ці зміни характеризуються нестабільністю та потребують швидкої адаптації підприємств до сучасних умов

© **Н.М. ГУДЗЕНКО, Т.Г. КИТАЙЧУК, 2017**

господарювання з урахуванням чинників невизначеності та нестійкості економічного середовища. Вирішення проблемних питань із забезпечення захисту облікових даних підприємства є важливою передумовою, спрямованою на забезпечення економічної безпеки підприємства як на даному етапі розвитку, так і в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікації. Враховуючи актуальність дослідження та необхідність посилення облікової роботи, проблемами удосконалення процесу організації обліку та його пристосування до потреб управління та забезпечення економічної безпеки займалися провідні вчені-теоретики, серед яких І. Бланк [1], Ф. Бутинець, О. Кириченко [5], Я. Мулик [4], М. Пушкар, Я. Соколов, В. Сопко. Досить багато економістів у своїх працях так чи інакше торкалися проблем посилення ролі бухгалтерського обліку в забезпеченні стабільності роботи підприємства.

Формулювання цілей статті. Наявність невирішених проблемних питань, пов'язаних з організацією бухгалтерського обліку для забезпечення економічної безпеки підприємства у сучасних умовах господарювання зумовили необхідність дослідження та окреслення рекомендацій з удосконалення практики організації облікової системи щодо забезпечення захисту бухгалтерської інформації, її використання для попередження небажаних наслідків для господарського процесу.

Метою статті є дослідження особливостей організації обліку, спрямованого на забезпечення економічної безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна безпека є основою раціональної поведінки в умовах ринкових ризиків, неодмінною умовою задоволення економічних потреб суспільства. Вона має наступну функціональну структуру: науково-технічна безпека; інформаційна безпека; інтелектуальна безпека; енергетична безпека; фінансова безпека; інвестиційна безпека; безпека зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Суб'єктами економічної безпеки виступають окремі індивіди, соціальні групи, колективи, держава. Об'єктами економічної безпеки виступають їхні економічні інтереси. Звідси витікає цілком обґрунтований висновок про те, що економічна безпека за своєю суттю виражає відношення із захисту інтересів суб'єктів національної економіки в умовах невизначеності та небезпеки [1].

Для ефективного забезпечення економічної безпеки необхідним є впровадження цілого комплексу заходів. Перш за все, необхідно переглянути нормативно-правову базу економічної безпеки. Після завершення даного етапу необхідно перейти безпосередньо до створення такого середовища, яке б сприяло забезпеченню економічної безпеки. Важливою частиною економічної безпеки є система її фінансування, без якої держава не спроможна реалізувати політику безпеки з притаманними їй елементами, структурами та відповідними механізмами. Фінансування повинно здійснюватись як на рівні держави, так і на рівні місцевих бюджетів, позабюджетних коштів, коштів суб'єктів господарювання, які впроваджують економічну безпеку.

Перехід економіки до нових умов господарювання вимагає від керівників підприємств не лише розробки стратегії поведінки на ринку товарів та послуг, але й розробку стратегії економічної безпеки, яка полягає в створенні спеціальних програм захисту інтелектуальної власності, облікових даних підприємства та іншої інформації, що може становити комерційну таємницю підприємства. Така тенденція

пов'язана з тим, що ринкові умови надають можливість збільшувати прибутки, в результаті чого виникають загрози розкриття комерційної таємниці, що в свою чергу може спричинити негативні наслідки для підприємства [2].

Поняття «економічна безпека» в сучасних умовах господарювання і з врахуванням факторів, які зумовлюють процеси управління, набуває іншого значення. Головна мета системи економічної безпеки суб'єкта господарювання полягає в гарантуванні йому максимально ефективного, а також стабільного функціонування в зараз та високий рівень розвитку в майбутньому [3]. Найбільш важливими факторами, які впливають на економічну безпеку підприємства, є: досконалість законодавчої бази, системи оподаткування, участь суб'єктів господарювання у роботі міжнародних ринків, інвестиційна привабливість певного регіону та держави в цілому. Насамперед економічна безпека підприємства залежить від економічної безпеки держави, регіону, адже вона базується на їх фінансовому, сировинному та виробничому потенціалі, перспективах розвитку. Концепція багаторівневої економічної безпеки підприємства дозволить передбачити та уникнути зовнішніх загроз підприємства [3]. Економічній безпеці підприємства властивий подвійний характер: по-перше, можливе її власне функціонування, по-друге – вона може бути складовою економічної безпеки системи більш глобального рівня, що дозволить забезпечити виконання функцій певним регіоном та державою. У сучасних умовах господарювання та розвитку економіки актуальними є дослідження саме макроекономічних аспектів концепції економічної безпеки.

Зміни, які відбуваються у внутрішньому і зовнішньому середовищі функціонування суб'єкта господарювання, впливають на формування економічної безпеки підприємства. Цим змінам притаманна раптовість, і вони потребують швидкого пристосування суб'єктів господарювання до ринкових умов з урахуванням невизначеності економічного середовища та його нестійкості. Все це впливає на процес управління підприємством як суб'єктом господарювання та вимагає адаптування до змінних ринкових умов. Ефективне вирішення цих питань дозволить реалізувати конкурентні переваги підприємства та створити стабільну базу для його подальшої діяльності.

Економічна безпека підприємства є системою понять та пов'язана не лише з його внутрішнім станом, але й із взаємодією суб'єктів зовнішнього середовища, з якими суб'єкт господарювання вступає у взаємовідносини. Також економічну безпеку підприємства можна розглядати як ступінь гармонізації в часі та просторі економічних інтересів цього суб'єкта з інтересами, пов'язаних з ним суб'єктів зовнішнього середовища, що діють поза його межами.

Концепція економічної безпеки повинна включати: визначення зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці підприємства; ідентифікацію та моніторинг чинників, які зміцнюють або негативно впливають на рівень його соціального та економічного стану на перспективу; визначення параметрів та критеріїв показників, що обумовлюють інтереси підприємства і відповідають рівню економічної безпеки; впровадження економічної політики, що використовує інструменти обліку, які здійснюють вплив на рівень економічної безпеки; напрямки діяльності суб'єкта господарювання відносно реалізації стратегії.

Забезпечення економічної безпеки необхідно розглядати як попередження виникнення збитків різного характеру та прояву несприятливих факторів в усіх напрямках діяльності підприємства. Негативно на економічну безпеку підприємства

можуть впливати як внутрішні, так і зовнішні фактори. До зовнішніх факторів, що впливають на економічну безпеку, відноситься законодавчо-правова система держави, яка здійснює регулювання економікою та соціальним розвитком країни, її безпекою. Ідентифікація чинників ризику, небезпек та загроз є найважливішим завданням забезпечення економічної безпеки підприємства.

Об'єктом безпеки може виступати все те, на що спрямовані дії із забезпечення економічної безпеки (бухгалтерська інформація, комерційна таємниця, інформаційні ресурси, майно організації та засоби виробництва).

Суб'єктом безпеки є підрозділи підприємства, які займаються забезпеченням безпеки, а саме:

- зовнішні, до яких належить держава, шляхом реалізації своїх функцій через законодавчі, виконавчі, судові, правоохоронні та інші органи; контрагенти підприємства;

- внутрішні, які входять до складу структури підприємства.

Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств є дещо унікальним, тому що залежить від специфіки діяльності підприємства, системи бухгалтерського обліку та ефективності його роботи та ряду інших чинників. Механізмом забезпечення економічної безпеки є теоретичне обґрунтування послідовності дій, які необхідно здійснювати з метою забезпечення економічної безпеки. Вибір найбільш оптимального механізму забезпечення економічної безпеки підприємства сприяє підвищенню рівня безпеки підприємства.

Основними цілями забезпечення економічної безпеки підприємства в частині бухгалтерського обліку є [3]:

- своєчасне виявлення зовнішніх та внутрішніх загроз в системі бухгалтерського обліку;

- збереження та ефективне використання ресурсів підприємства (фінансових, матеріальних, інформаційних, кадрових);

- прогресивний, незалежний розвиток підприємства.

Виходячи з вищенаведених цілей, на підприємстві необхідно вирішувати наступні завдання, серед яких є:

- прогнозування та уникнення виникнення загроз економічній безпеці підприємства в частині бухгалтерського обліку;

- виявлення та захист найбільш слабких, уразливих сторін господарської діяльності підприємства;

- прийняття оптимальних управлінських рішень на підставі аналітичної інформації, що надається системі бухгалтерського обліку;

- організація оперативної взаємодії підприємства з державними органами;

- забезпечення постійного контролю за здійсненням механізму забезпечення економічної безпеки підприємства як в цілому, так і в частині бухгалтерського обліку [3].

Усі чинники небезпеки та загроз бухгалтерській інформації можна згрупувати за різними класифікаційними ознаками. Наприклад, прогнозовані загрози безпосередньо пов'язані з діяльністю підприємства і можуть бути передбачені відповідними службами підприємства. Непередбачувані загрози мають місце в діяльності підприємства в результаті зміни умов зовнішнього середовища (прийняття закону, політичної ситуації в країні, зміни валютного курсу).

Зовнішні загрози виникають за межами підприємства, не пов'язані з його виробничою діяльністю, та можуть завдати значних збитків. Внутрішні загрози пов'язані з діяльністю підприємства та його персоналом. Ці загрози зумовлені

процесами, які виникають в господарській діяльності підприємства та можуть впливати на результати господарської діяльності. Найсуттєвішими з них є: протиправні дії співробітників бухгалтерської служби, порушення режиму збереження бухгалтерської інформації, що становить комерційну таємницю, відсутність належної кваліфікації бухгалтерського персоналу, неналежний рівень технічного забезпечення, суттєві прорахунки як в тактичному, так і в стратегічному управлінні, оскільки від дотримання заданих підприємством параметрів залежить ефективність та результативність діяльності підприємства [6]. Під впливом різних зовнішніх чинників можуть виникнути й різні зовнішні загрози економічній безпеці підприємства, до яких відносять: несприятливі зміни політичної ситуації, зміну законодавства, промислово-економічне шпигунство, недобросовісну конкуренцію, розкрадання матеріальних засобів, зараження програм ЕОМ різного роду комп'ютерними вірусами, протизаконні фінансові операції, крадіжки грошових коштів та матеріальних цінностей, несанкціонований доступ конкурентів до бухгалтерської інформації, що становить комерційну таємницю.

До внутрішніх загроз економічній безпеці підприємства слід відносити: недостатній рівень дисципліни персоналу, недотримання правил збереження конфіденційної інформації, неправильну оцінку кваліфікації кадрів, низький освітній рівень керівників, вибір ненадійних партнерів і інвесторів, вихід з ладу обчислювальної техніки, суттєві прорахунки як в тактичному, так і в стратегічному плануванні.

Проаналізувавши внутрішні загрози, можемо сказати, що здебільшого, проблеми всередині підприємства виникають через недостатню кваліфікацію керівників.

Класифікуючи загрози за об'єктами, можна стверджувати, що особливого значення набувають загрози обліковій інформації. Вивчення загроз обліковій інформації є дуже важливим для керівництва підприємства, оскільки від її достовірності, повноти та оперативності залежить результат функціонування всієї господарської системи.

Аналізуючи численні загрози підприємству, власник підприємства повинен спрогнозувати найбільш небезпечні з них та розробити систему заходів щодо їх своєчасного попередження або виявлення та послаблення їхнього впливу. Виявлення наведених вище загроз значною мірою допоможе власникам підприємств захистити свою комерційну таємницю в частині бухгалтерського обліку, і тим самим забезпечити належний рівень її захисту та попередити розголошення.

Фінансова складова економічної безпеки підприємства може бути визначена, як сукупність заходів щодо забезпечення найбільш ефективного використання капіталу суб'єкта господарювання, підвищення якості планування і здійснення господарської діяльності за всіма визначеними напрямками планування (стратегічного та оперативного), управління технологічним, інтелектуальним і кадровим потенціалом, його основними і оборотними активами з метою максимізації прибутку та підвищення рентабельності господарської діяльності. В економічній безпеці окремо виділяється фінансова складова, яка передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на запобігання можливого збитку від впливу негативних подій на економічну безпеку за різними фінансово-економічними інтересами підприємства [6].

Фінансову безпеку підприємства можна охарактеризувати, як такий його стан, коли: господарська діяльність перебуває в цілковитій рівновазі, яка характеризується задовільними і стабільними показниками платоспроможності, ліквідності, значення яких знаходяться в межах нормативу або вище; має достатньо ресурсів для стійкого розширеного відтворення; самостійно забезпечує достатній рівень фінансової незалежності та захищеність фінансових інтересів власників; здатне власними наявними ресурсами та можливостями протистояти існуючим і виникаючим небезпекам та загрозам, що призводять до фінансового збитку [4].

Дискусійним до сьогодні залишається розмежування категорій фінансової і економічної безпеки та їх обліково-інформаційного забезпечення. Для фінансової безпеки основним джерелом інформації є фінансовий облік і складена за його принципами та правилами фінансова звітність. В такому випадку найбільш змістовними джерелами інформації є щоквартальні, щомісячні або (при потребі) щоденні внутрішні звіти, за даними яких можуть бути достатньо швидко виявлені слабкі та сильні сторони діяльності підприємства. Фінансова зовнішня звітність потрібна для інформування про параметри діяльності підприємства, які становлять загрозу банкрутству або сприяють (забезпечують) інтенсивний розвиток підприємства. На основі фінансової звітності можна оцінити наявність реальної можливості відновити (або втратити) платоспроможність протягом певного періоду за всіма її видами, окреслити причини фінансової нестійкості підприємства, завдяки яким підприємство погіршило показники платоспроможності. За даним балансу, як форми фінансової звітності, проводиться оцінка стану ліквідності активів підприємства та їх структури.

Формування звітності та достовірність її даних, в першу чергу, залежить від організації обліку на підприємстві, що визначається його обліковою політикою. Адже система обліку виконує контрольну функцію.

Ведучи мову про облікову політику, слід зазначити, що вона має бути інструментом, який забезпечує оптимальну побудову всіх облікових підсистем, що спрямовані як на формування фінансової, так і податкової, і управлінської інформації. На нашу думку, основну мету облікової політики в такому контексті можна розмежувати на підцілі, зокрема, відносно фінансової звітності метою є якісне представлення інформації у фінансовій звітності, підвищення економічної стійкості за рахунок застосування таких методів обліку, що зменшують фінансові ризики; відносно управлінської – представлення своєчасної і релевантної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень і забезпечення на підставі цього зниження підприємницьких, господарських та інших ризиків; відносно податкової - представлення достовірної інформації з метою зниження податкових ризиків і оптимізації суми податкових платежів з урахуванням консенсусу інтересів підприємства і державних інститутів [5].

Зважаючи на важливість облікової політики, її значення для забезпечення економічної безпеки, її розробка з акцентом на проблему підтримання економічної безпеки має забезпечувати вирішення таких завдань:

- достовірність відображення інформації у фінансовій та інших видах звітності, що є необхідним для всіх груп користувачів, як зовнішніх, так і внутрішніх;
- накопичення достатньої величини коштів для підтримання технічного стану підприємства на високому рівні шляхом вибору оптимальних для різних груп об'єктів необоротних активів методів нарахування амортизації;

- страхування підприємства від небезпек і загроз втрати значної суми коштів (в першу чергу, це ризик неповернення дебіторської заборгованості, неефективний вибір методів оцінки і обліку практично всіх фінансових інструментів), іншими аналогічними ситуаціями;

- оптимізацію системи оподаткування, обраної підприємством, в тих випадках, де це можливо (коли методика ведення бухгалтерського обліку безпосередньо впливає на розмір фінансового результату для цілей оподаткування при виборі оцінки запасів тощо) ;

- орієнтацію на досягнення бажаних основних показників результативності за всіма основними напрямками діяльності, зокрема відносно фінансових показників, показників навколишнього середовища, стану ринку (відношень із контрагентами та конкурентами);

- рівномірного відображення в обліку доходів і витрат (особлива увага звертається на витрати, величина яких має оцінюватися максимально точно. З цією метою формуються резерви, покликані уточнити величину витрат та ефективно їх розподілити впродовж звітного періоду, але при створенні резервів можливих витрат важливо не допустити зайвого резервування коштів);

- оптимізації внутрішніх бізнес-процесів і використання всіх видів ресурсів, включаючи людські тощо.

Отож, при розробці або удосконаленні облікової політики головному бухгалтеру доцільно забезпечити висвітлення підходів не тільки до відображення в обліку і звітності традиційних економічних об'єктів, а й орієнтуватися на прогноз майбутнього розвитку, забезпечення економічної безпеки і передбачити можливість формування інформації нефінансового характеру, за якими оцінюється результативність діяльності підприємства, окреслити методи їх обрахунку. Відповідні показники можуть бути деталізовані у додатку до Наказу про облікову політику в довільній формі або зафіксовані в іншому локальному акті.

Облікову політику підприємства на сьогодні можна розглядати як один із найбільш ефективних інструментів інформаційної облікової системи, який може використовуватися в господарській діяльності з метою підвищення рівня економічної безпеки підприємства. Але, не зважаючи на резерви та можливості облікової політики, досить багато підприємств не використовують її в повній мірі, при цьому приділяють занадто мало уваги потенційним можливостям облікової політики щодо її впливу на фінансову безпеку підприємства та інші складові стабільного розвитку. Облікова система кожного конкретного підприємства залежить від його облікової політики, яка може суттєво відрізнятись між двома схожими за розмірами і видами діяльності підприємствами. Адже загальновідомо, що саме облікова політика визначає та окреслює методи ведення обліку, що будуть застосовуватися в обліковому процесі, величину доходів та витрат, активів, зобов'язань та інших об'єктів. Саме вищепераховані об'єкти у комплексі формують економічну безпеку суб'єктів господарської діяльності. Тому вибір методів та прийомів облікової політики, правильність застосування принципів обліку щодо тих чи інших операцій важливі з теоретичної та практичної точки зору.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок про те, що економічну безпеку підприємства необхідно розглядати у взаємозв'язку із системою бухгалтерського обліку як комплекс заходів, спрямованих на збереження

майна та інформації підприємства відповідно до обраної стратегії та принципу безперервності діяльності. Економічна безпека як об'єкт обліку вимагає врахування зовнішніх та внутрішніх загроз на етапі організації обліку, спрямованих, перш за все, на захист бухгалтерської інформації, що становить комерційну таємницю, попередження можливих ризиків. Тому необхідним є удосконалення законодавчої бази відносно захисту бухгалтерської інформації та впровадження розроблених заходів з виявлення та уникнення можливих загроз економічній безпеці. Збереження бухгалтерської інформації, що становить комерційну таємницю, передбачає ряд заходів щодо захисту майна підприємства; нерозголошення інформації, яка становить комерційну таємницю підприємства, що є досить важливим в сучасному конкурентному середовищі

Список використаних джерел

1. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.
2. Головай Н.М. Обліково-інформаційне забезпечення в управлінні економічною безпекою підприємства / Н.М. Головай, Л.І. Пославська // Інноваційна економіка. – 2012. – № 10 (36). – С. 302–304.
3. Лазарева А.П. Фінансово-економічна безпека підприємства та механізм її забезпечення / А.П. Лазарева // Інноваційна економіка. – 2012. – № 32 (6). – С. 305–307.
4. Мулик Я.І. Сутність поняття «фінансова безпека підприємства»: систематизація наукових поглядів / Я.І. Мулик // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2013 р. – Вип. 3 (80). – С. 195-206.
5. Святенко І. М. Елементи облікової політики підприємств / І.М.Святенко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.16. – С. 277–283.
6. Управління фінансово-економічною безпекою : навч. посібник / О.А. Кириченко, С.М. Лаптев, П.Я. Пригунов та ін. ; за ред. чл.-кор. АПК України, проф. В.С. Сідака. – К. : Дорадо-Друк, 2010. – 412 с.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Blank Y.A. Upravlenye finansovoy bezopasnost'yu predpryatyja / Y.A. Blank. – К. : Эл'га, Ника-Centr, 2004. – 784 с.
2. Golovaj N.M. Oblikovo-informacijne zabezpechennja v upravlinni ekonomichnoju bezpekoju pidpryemstva / N.M. Golovaj, L.I. Poslavs'ka // Innovacijna ekonomika. – 2012. – № 10 (36). – S. 302–304.
3. Lazareva A.P. Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpryemstva ta mehanizm ii zabezpechennja / A.P. Lazareva // Innovacijna ekonomika. – 2012. – № 32 (6). – S. 305–307.
4. Mulyk Ya.I. Sutnist' ponyattya «finansova bezpeka pidpryemstva»: systematyzatsiya naukovykh pohlyadiv / Ya.I. Mulyk // Zbirnyk naukovykh prats' VNAU. – 2013 r. – Vyp. 3 (80). – S. 195-206.
5. Svjatenko I. M. Elementy oblikovoi' polityky pidpryemstv / I.M.Svjatenko // Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy. – 2013. – Vyp. 23.16. – S. 277–283.
6. Upravlinnja finansovo-ekonomichnoju bezpekoju : navch. posibnyk / O.A. Kyrychenko, S.M. Laptjev, P.Ja. Prygunov ta in. ; za red. chl.-kor. APK Ukrainy, prof. V.S. Sidaka. – К. : Dorado-Druk, 2010. – 412 s.

**ANNOTATION
THE ROLE OF ACCOUNTING IN ENSURING THE ECONOMIC SAFETY OF
THE ENTERPRISE**

***GUDZENKO Nataliya,
Candidate of Economic Science,
Associate Professor of the Accounting and Taxation in the Fields of the
Economy Department,***

***KYTAYCHUK Tatiana,
Candidate of Economic Science,
Associate Professor of the Accounting and Taxation in the Fields of the
Economy Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)***

Economic approaches to disclosure of the essence of an economic safety and its components are considered; the factors influencing the economic safety and its dependence on the system of accounting and control are allocated; the features of the organization of accounting work in the conditions of economic uncertainty are considered, the specifics of the financial accounting directed to preserving a commercial secret, the prevention of transactions, undesirable to the enterprise, which can undermine stability of activities and pose threat for further work are revealed; the characteristic of accounting information as an object of a commercial secret of the enterprise for the purpose of its preserving and accounting policy as means of achievement of this purpose, the principles of financial accounting directed to preserving confidential information is provided.

Keywords: economic safety, risks, accounting information, commercial secret, accounting system, accounting policy, accounting principles.

Lit. 6.

**АННОТАЦИЯ
РОЛЬ УЧЕТА В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
ПРЕДПРИЯТИЯ**

***ГУДЗЕНКО Наталья Николаевна,
кандидат экономических наук, доцент
кафедры учета и налогообложения
в отраслях экономики,***

***КИТАЙЧУК Татьяна Геннадьевна,
кандидат экономических наук, доцент
кафедры учета и налогообложения
в отраслях экономики,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)***

Рассматриваются экономические подходы к раскрытию сущности экономической безопасности и её составляющих; выделены факторы, влияющие на экономическую безопасность и её зависимость от системы учёта и контроля;

рассмотрены особенности организации учётной работы в условиях экономической неопределенности, раскрывается специфика бухгалтерского учета, направленного на сохранение коммерческой тайны, предупреждения нежелательных для предприятия операций, которые могут подорвать стабильность деятельности и нести угрозу дальнейшей работе; приведена характеристика учётной информации, как объекта коммерческой тайны предприятия с целью её сохранения, и учётной политики, как средства достижения этой цели, принципов бухгалтерского учёта, направленных на сохранение конфиденциальной информации.

Ключевые слова: экономическая безопасность, риски, учётная информация, коммерческая тайна, учётная система, учётная политика, принципы учёта.

Лит. 6.

Інформація про авторів

ГУДЗЕНКО Наталія Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: gudzenko_nm@i.ua).

КИТАЙЧУК Тетяна Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: tanya19782@yandex.ru).

GUDZENKO Nataliya – Candidate of Economic Science, Associate Professor of the Accounting and Taxation in the Fields of the Economy Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Soniachna str., 3, e-mail: gudzenko_nm@i.ua).

КУТАУЧУК Tatiana – Candidate of Economic Science, Associate Professor of the Accounting and Taxation in the Fields of the Economy Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsya, Soniachna str., 3, e-mail: tanya19782@yandex.ru).

ГУДЗЕНКО Наталья Николаевна - кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: gudzenko_nm@i.ua).

КИТАЙЧУК Татьяна Геннадьевна - кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: tanya19782@yandex.ru).

